

GAZDASÁGTÖRTÉNETI ÉRTESÍTŐ.

A „MAGYAR GAZDÁK SZEMLEJE“ f. é. augusztusi füzetének gazd. tört. érdekű közleményei: Zoltai L. Birtokmegosztás Debreczenben. — Csernay Ö. Vág (Sopronm.) község parasztgazdáinak monografiája.

A „KÖZGAZDASÁGI SZEMLE“ f. é. 7. és 8. számának gazd. tört. érdekű közleményei: László Gy. Székely kivándorlás. — Hegedüs L. A magyar egyenes adózás kifejlődése az Anjouktól a Habsburg-uralomig. — *Közlemények és ismertetések.* Milhoffer S. A régi Egyiptom mezőgazdasága. A mezőgazdaság őstörténelmének ismertetése. Ismerteti: Vásárhelyi Z. — Dr. Illés J. Az Anjoukori társadalom és az adózás. Ismerteti: Fellner. — Wiener M. Az újlaki uradalom üzleti berendezése. Ism.: Wallon. — *Közgazdasági Irodalom.* 3. A gazdasági és társadalmi kultúra története és leírása.

Az „AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ“ f. é. július—augusztusi füzeiben minket érdeklők: Békefi R. A marosvásárhelyi ev. ref. iskola XVII. századi törvényei. — Méhely L. A magyarországi denevérek irodalma és névjegyzéke. — Fejérpataky L. III. Béla oklevelei.

Az „ARCHAEOLÓGIAI ÉRTESÍTŐ“ f. é. 3. számának minket érdeklő közlemények: Pór A. Magyar vonatkozású faliképek Runkelsteinban. (Kimutatja, hogy e tiroli várnak hírneves falfestményei közül: a lapdázást, tánczot és halászatot ábrázoló csoportokban Nagy Lajos királyunk édesanyja Erzsébet királyné van megörökítve). — Jurkovich E. A besztercebányai plébániatemplom egykori kincstáráról. — Gohl Ö. A nagybisztereczi kelta érmek. — Mihalik J. Hann Sebestyén két ismeretlen ötvösművéről.

A „VJESTNIK KR. HRVÁTSKO-SLAVONSKO-DALMATINSKOG ZEMALJSKOG ARKIVA“ f. é. 2. és 3. füzetének minket érdeklő közleményei: Magdié III. Ferdinánd király 1640. évi szabályrendelete Zengg városa részére. (189. pont.) — Zengg város három (1489; 1652; 1781) vásárszabadalomlevele. — Az a szabadalomlevél, amelylyel III. Ferdinánd 1652-ben Zengget szabad királyi várossá emelte. — Jegyzéke a zenggi városi levéltárból 1683-tól 1883-ig eltűnt okiratoknak. — V. Klaič. Vázlatok Valkómegyéről és Diakovárról a középkorban. (Érdekes topográfiai vázlat, főleg Dr. Csánki kutatásai alapján, de e közben szerző vastag tévedésbe esik, midőn az 1351. évi törvénynek a Corpus Jurisban olvas-

ható h i b á s : „ratione collectae marturinarum b a n s u l m o r a vocatarum“ szövegét holmi „bansul“-ra, azaz „bánok sója“-ra magyarázza, holott az eredetiben: „bansulus mai a“ áll, azaz a „bán zsolozsmája“, vagyis a bánnak járó nyest- és élelem-adó. V. ö. egyébiránt Wenzel. Árp. új okmt. VIII. 164., 278. IX. 116., 493. XII. 173., 235). — Dr. L. Jelić. A zárai közjegyzői levéltár. (Folytatja az 1289. évi érdekes oklevelek közlését.) — E. Laszowski. Egy fontos oklevél 1550-ből. (Új adomány csulai Móré Katalin: Feledí Eusták neje részére összes javairól.) — Adatok Kaproncza város történetéhez a középkorban. (Nagy érdekű oklevélközlések 1338–1407-ig.) — A medvevári Zrinyi-javak becsüje 1670-ben.

A „ZEITSCHRIFT FÜR SOCIAL- UND WIRTSCHAFTS-GESCHICHTE“ 1899. évi II. és III. füzetében minket érdeklő közlemények: K. Breysig. Jog és bíróság 1500-ban. Összehasonlító társadalomtörténeti vázlat. — C. Calisse. Egy kis város (Civitavecchia) a pápai államban. — J. Peisker. A szerb zaduga. (Ezikk tulajdonképen a délszláv házközösségre vonatkozó összes eddigi adatok, magyarázatok és elméleti gyökeres revíziója. Ennek alapján a szerző, — aki előtt Tagányi magyar földközösségi adatai a Szemlének 1894. évf. 199–238. lapjairól sem ismeretlenek — arra a meglepő végkövetkeztetésre jut, hogy a házközösség eredetét, nem holmi ősi szláv szokásokban, vagy a vérrokonság alapján álló nemzetségi közösségekben kell keresnünk, hanem hogy az, a délszlávoktól átvett byzáneci adózási rendszer következtében állott elő. A délszláv parasztok ugyanis a középkorban, adózási célra, lehetőleg egyforma: 2 vagy 3 családból álló háztartásokra lettek felosztva, úgy, hogy gyakran a fiút elvették az atyjától és más idegen családhoz osztották s annak az adójához számították. Ezen mesterségesen alakított háztartások, az odaszámított 2 vagy 3 családfő után fejadót (capitatio bini ac terni viri) fizettek. A török hódoltság alatt azonban, a hódítók indolenciájából, ezen háztartásokat csakis egy-egy adóalanynak véván, a régi fejadó helyébe füstadót szedtek, még pedig a legelső alkalommal végrehajtott s azóta változatlanul maradt adóösszeírás alapján! Ez segítette elő aztán, hogy t. i. mentül többen kivonhassák magukat az adózás alól, a még népesebb s a már inkább vérrokon házközösségek alakulását, ahol aztán a házközösség feje is, olyan rendkívüli hatalomra tehetett szert stb.) — Dr. E. Otto. Egy frank falu (Insingen) a 17. század elején. — F. Kentgen. A wormsai halkereskedők oklevele 1106-ból.